

BYĆ JAK TADEUSZ WENDA!

Karty pracy dla dzieci i nie tylko

SŁOWNICZEK

W tekstach i zadaniach pojawiają się słowa, które mogą być dla Ciebie niezrozumiałe. Poznaj ich szersze znaczenie razem z naszym słowniczkiem, który poprowadzi Cię przez świat niezwykłych i ważnych słów!

MARINA

mały lub średni port, pełen jachtów oraz innych niewielkich statków.

KONTENER

wielki, metalowy pojemnik, w którym można przechowywać i przewozić różne towary.

KLIF

wysoki i stromy brzeg morza, który stale podmywają fale.

KESON

jeden z najważniejszych elementów potrzebnych do budowy portu. To taka stalowa lub żelazno-betonowa skrzynia, dzięki której można pracować na dnie morza.

INŻYNIER

inżynier to osoba o wykształceniu technicznym, która wykorzystuje swoją wiedzę przy budowie domu, tworzeniu linii kolejowych, czy projektowaniu skomplikowanych sprzętów.

PORT

miejsce, w którym zatrzymują się statki z różnych stron świata. W porcie wiele się dzieje: pracownicy ładują, wyładowują różne towary, pasażerowie wyniszają w podróż, a marynarze przygotowują się do długiego rejsu.

DZIEDZICTWO

przeróżne rzeczy, które otrzymuje się po starszych od siebie osobach. Czasami to coś, co można dotknąć, jak zabytkowy zegarek lub pobliski dom. Innym razem to coś, co można sobie tylko wyobrazić, jak historie i wspomnienia.

KONTRADMIRAL

generał, który dowodzi okrętami i marynarzami

CO WIDZISZ?

PRZED TOBĄ NIEZWYKŁA PRZYGODA!

Za chwilę przeniesiesz się do czasów, w których żyli Twoi pradziadkowie, a nawet prapradziadkowie. Poznasz historię pewnego ważnego inżyniera, posłuchasz dźwięków portu i zastanowisz się nad tym, jakie jest ich znaczenie. Zaczniemy od początku.

Pewnie wiesz, że Gdynia jest miastem, które znajduje się nad Morzem Bałtyckim. Dość nietypowe jest to, że jest bardzo młoda – nie ma nawet stu lat! Zanim stała się miastem, bardzo długo była wsią. Jak wtedy wyglądała? Aby się przekonać, dokładnie przyjrzyj się zdjęciom poniżej.

1 Czy patrząc na fragment tego zdjęcia wyobrażasz sobie szum morza? To Bałtyk! Ciemny, głęboki, spokojny i dość chłodny. Chociaż morze widać tutaj w oddali, być może udało Ci się wypatrzyć kilka łódek z rozłożonymi żaglami.

2 Bardzo możliwe, że były to łodzie rybackie wypływające o świcie na połów. Zwróć uwagę, że niebo na zdjęciu ma barwy błękitu, żółcieni i różu, zupełnie tak jak o poranku.

3 W czasach, kiedy zostało zrobione to zdjęcie, w Gdyni nie mieszało zbyt wiele ludzi. Część z mieszkańców zajmowała się łowieniem ryb, ale większość uprawiała zboże i warzywa. Pewnie dlatego znaczną część zdjęcia zajmują zielone i żółte pola oraz kilka suszących się w słońcu snopków pachnącego siana

CO WIDZISZ?

4 Zobacz! W tle, równo z linią horyzontu, można zauważyć podłużny i masywny klif! Na pewno z jego szczytu widać o wiele więcej morza, niż w przypadku, gdy stoimy przy samym brzegu wody!

5 Wzdłuż klifu zielenią się lasy, a poniżej widać kilka chat.

6 W środkowej części, po prawej stronie, znajduje się okazały Dom Kuracyjny, czyli dom wypoczynkowy, do którego przyjeżdżano, aby odpocząć i spędzić wakacje w Gdyni.

CO WIDZISZ?

Spojrz teraz na cały obraz Gdyni
z czasów Twoich pradziadków.
Nie było tam tylu budynków co obecnie,
dzisiaj to miejsce wygląda zupełnie inaczej.

CIEKAWÉ, SKĄD TAKA ZMIANA?

Cóż, to między innymi dzięki niezwyklej
pomysłowości pewnego inżyniera.
Rozwiąż rebus, a dowiesz się, jak się nazywał.

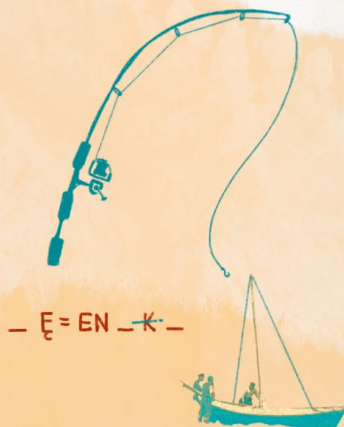

— — L E R Z — —

— — S Z C Z — —

— — — — —

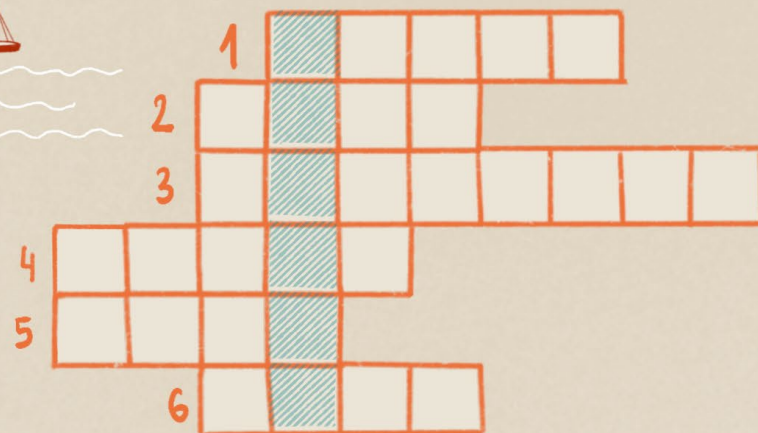
— Ę = E N — K —

Hasło: — — — — —

Rozwiąż krzyżówkę

1. Na przykład Bałtyckie, jak to, nad którym
położona jest Polska
2. Mniejsza od miasta, uprawia się tam rośliny
i hoduje zwierzęta
3. Coś, co każdy chciałby spełnić
4. Mogą być terazniejsze lub przeszłe
5. Miejsce, w którym zatrzymują się statki
6. Rosnąć tam zboże lub warzywa

HASŁO: — — — — —

BYĆ JAK TADEUSZ WENDA

Wyobraź sobie, że jesteś inżynierem Tadeuszem Wendą – eleganckim mężczyzną z wąsikami. Przez wiele lat uczyłeś się na temat transportu i komunikacji. Brałeś udział w licznych budowach – między innymi mostu kolejowego nad rzeką Niemen. Jesteś żonaty i masz dwójkę dzieci.

Pewnego dnia otrzymałeś szczególnie list

Warszawa, dn. 9 kwietnia 1920r

Do Pana inż. Tadeusza Wendy

Mając na uwadze Pana liczne osiągnięcia i wielką wiedzę, wyznaczam Pana do specjalnego zadania zaprojektowania i nadzorowania budowy portu. Wierząc, że jest Pan osobą pracowitą i odpowiedzialną, powierzam Panu tę specjalną misję.

Być może zastanawia się Pan do czego Polakom potrzebny jest port? Przede wszystkim do obrony naszych morskich granic przed nieprzyjaciółmi. Liczę też na to, że w przyszłości pozwoli też na podróże do najodleglejszych miejsc. Za granicą Polacy będą mogli kupować i sprzedawać najwspanialsze towary. To z pewnością sprawi, że Polska stanie się krajem bogatym i nowoczesnym.

Proszę również o decyzję, gdzie taki port mógłby powstać i o dokładne rozeznanie w tym temacie.

Szef Departamentu

Władysław Porębski

Konradmirał Marynarki Wojennej
Rzeczypospolitej Polskiej

Ale gdzie ten port zbudować?

Nie ma możliwości budowy w Gdańsku.

Nadmorskie miasto nadal jest pod niemieckimi wpływami, co oznacza, że Polacy nie mogą tam swobodnie korzystać z portu.

Jedziesz zobaczyć kilka innych miejsc.

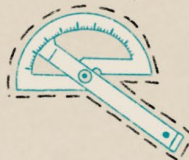
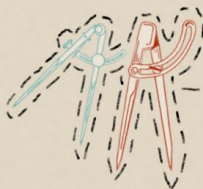
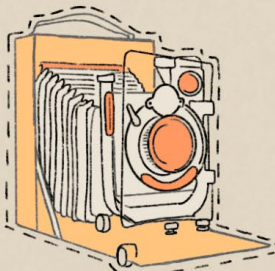
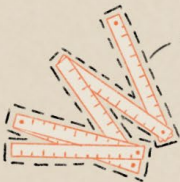
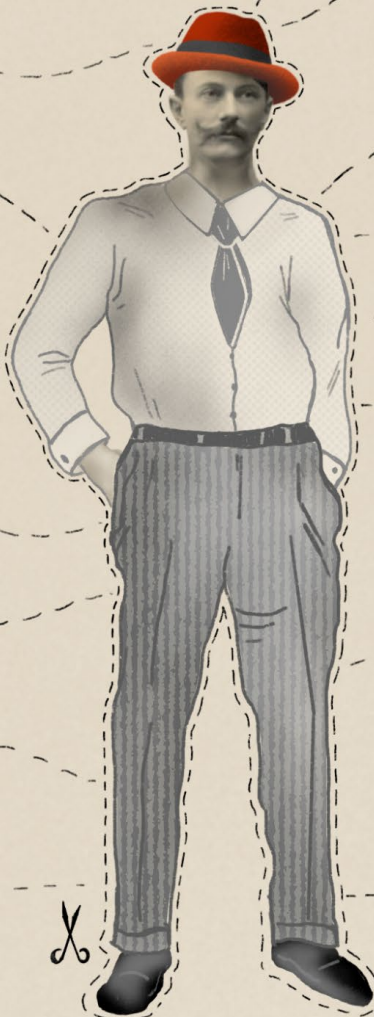
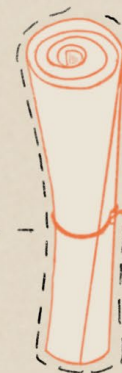
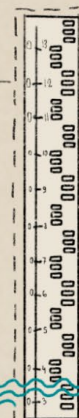
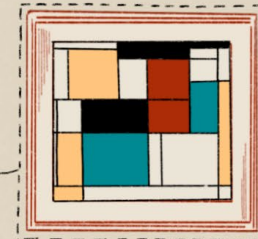
Niestety, jedno jest za blisko granicy, w innym jest za dużo mułu, a do jeszcze innego nie dojeżdżają pociągi...

Sytuacja Cię trochę niepokoi, ale nie poddajesz się!

I całe szczęście, bo w końcu znajdujesz idealne miejsce do budowy portu – **Gdynię!**

Ma same zalety – woda w zatoce jest wystarczająco głęboka, łatwo jest tu dojechać, a i ziemia jest odpowiednia do rozpoczęcia pracy.

BYĆ JAK TADEUSZ WENDA

Wykreśl wszystkie litery:

W, E, N, D, A.

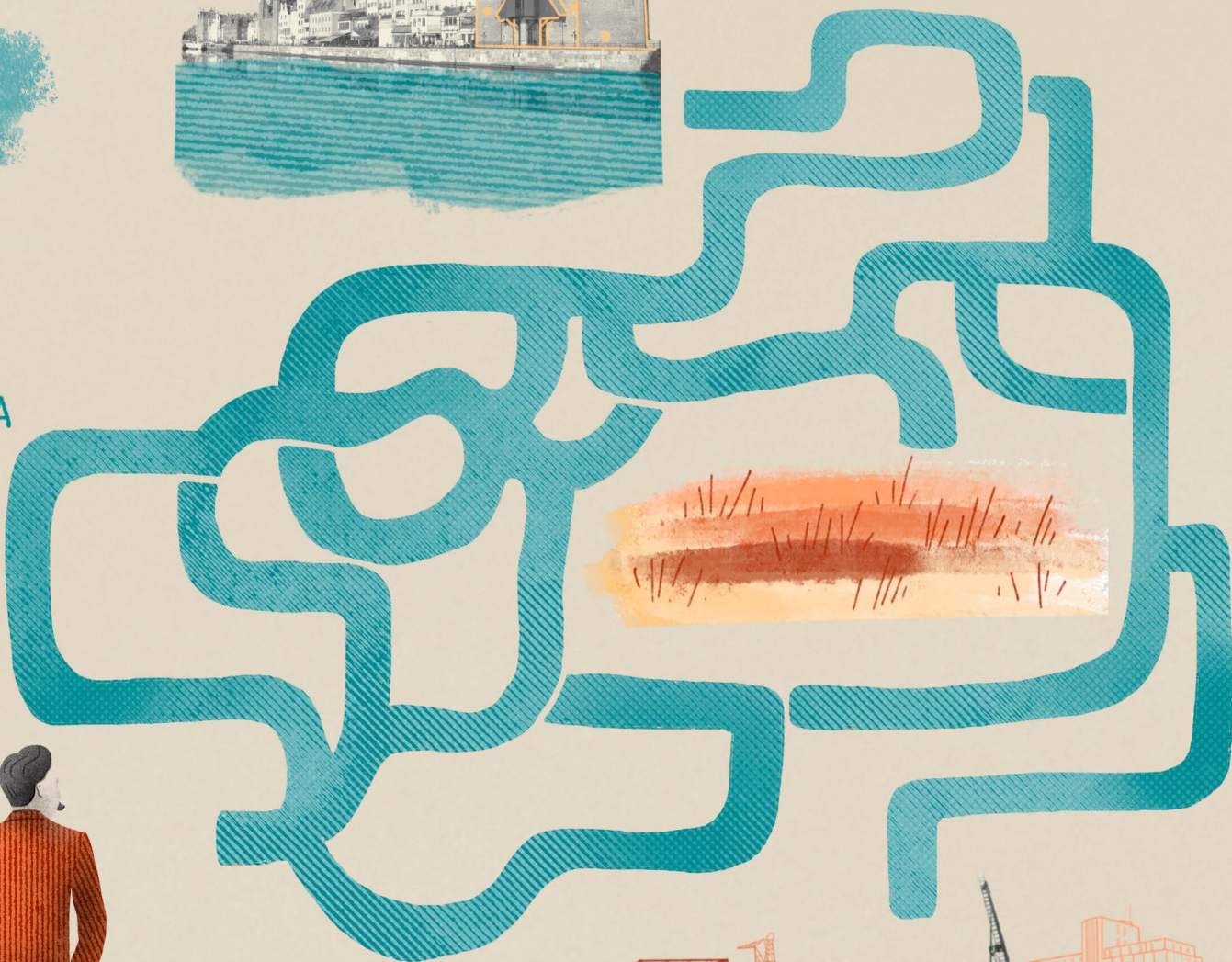
Pozostałe litery wpisz do hasła poniżej

W W A W E W E W
W D E I N D W N A D A W E A N A
E D N D W E N E W A W Ż A D W
N A W E A D W A W E A E N W E N A
N W N D A N D E W E W E W D E W D
E D A W N W D E N D W N A W A
E W E N Y D E N D E W E W E D E A
E W A E A N D N I N W A N A W D
W D A N A D E A D W N A E A D E
E N D A N D N E A D N D W N A
D W D N A E R N D N A N D A
W A D N A N D A A D E A N
N E D E D

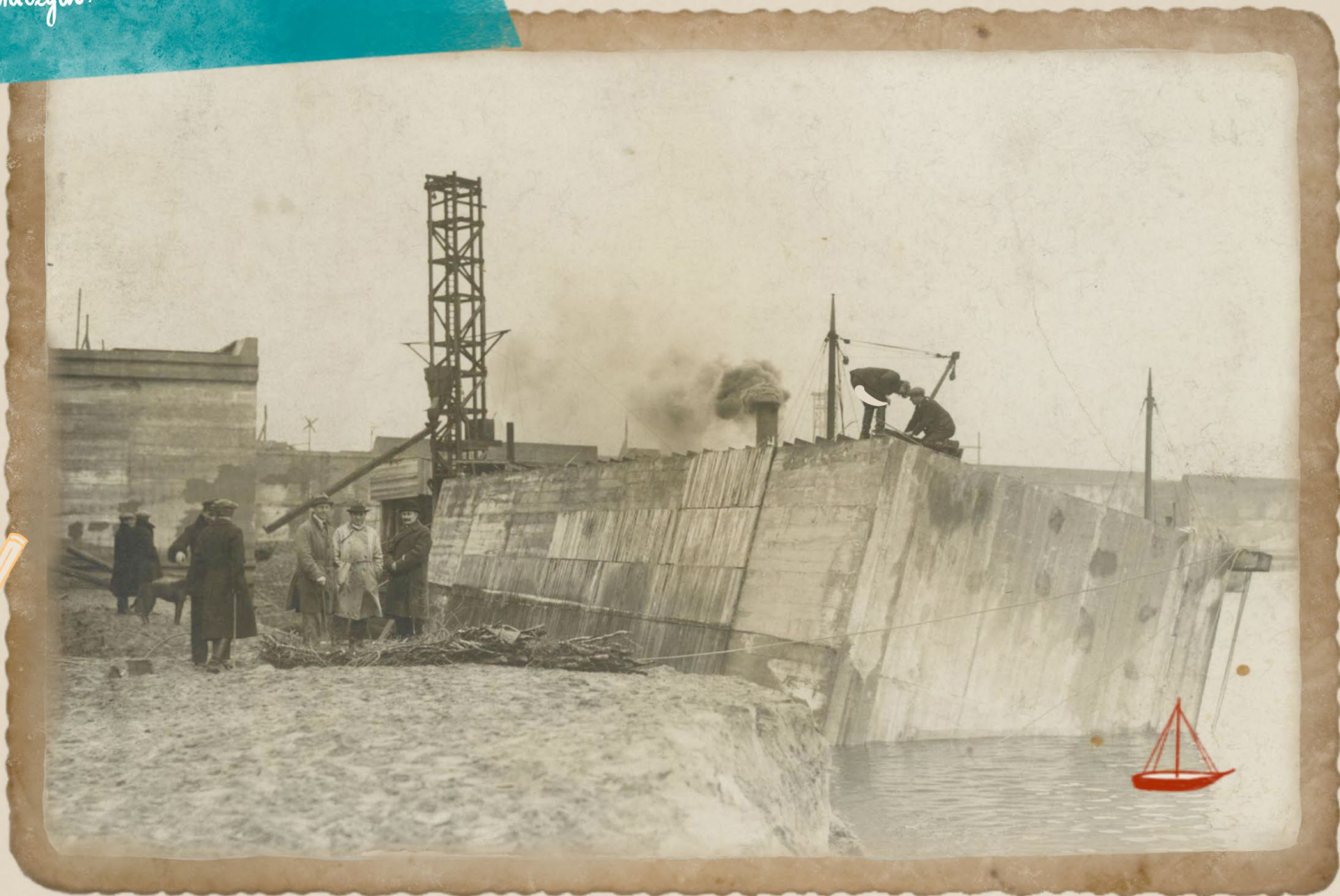
Miejsce
na hasło:

__N__N__E__

Pomóż Tadeuszowi Wendzie
wybrać odpowiednią drogę
do Gdyni

Praca nad budową portu wre!
Wymyśl i narysuj na zdjęciu
fantastyczną maszynę, która przyspieszyłaby
pracę budowniczych.

Zaprojektowanie i zbudowanie portu wymagało nie lada umiejętności! Żeby zrealizować tak odważne plany, Tadeusz Wenda na pewno musiał mieć bogatą wyobraźnię.

Ty też na pewno taką masz! W końcu do tej pory trzeba było sobie wyobrazić jak wyglądała Gdynia zanim stała się miastem i jak to jest być inżynierem.

USEYSZ PORT!

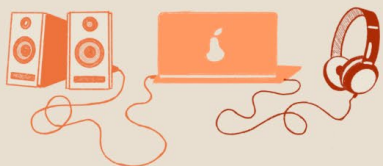
Pobierz ze strony Tadeuszwenda.pl pliki o nazwach:

🎵 dzwiek 1. mp3 🎵 dzwiek 2. mp3

🎵 dzwiek 3. mp3

Teraz czeka na Ciebie zadanie,
do którego, tak jak Tadeusz Wenda,
będziesz potrzebować bujnej wyobraźni.
Będziesz przystuchiwał się dźwiękom,
które każdego dnia towarzyszą pracy w porcie.

Przygotuj działające głośniki lub słuchawki
i podłącz je do komputera. Znajdź też niebieską
kredkę lub flamaster. Ten kolor zdecydowanie
kojarzy się z wodą.

Pole na rysunek do pliku dzwiek 1. mp3

Interesujące doświadczenie, prawda? Teraz tak
samo zrób z plikami dzwiek2.mp3 i dzwiek3.mp3.

Pole na rysunek do pliku dzwiek 3. mp3

Włącz plik o nazwie dzwiek1.mp3. Zamknij oczy
i skup się na tym jakie obrazy wyłaniają się w Twojej
głowie. Najlepiej odtwórz dźwięk kilka razy, by mieć
pewność, że wszystko zostanie w Twojej pamięci.

Weź do ręki niebieską kredkę lub flamaster.
Narysuj poniżej to co ukazało się Twojej wyobraźni.

Pole na rysunek do pliku dzwiek 2. mp3

*sprawdź, czy każdy z tych dźwięków
działa na Twoim komputerze. Możesz
poprosić kogoś dorosłego o pomoc.

Do budowy portu i pracy
na dnie morza potrzebne są ... KESONY.
Ale jak taki keson wygląda?
Połącz liczby, aby się przekonać.

Zastanawiasz się, ile kilogramów
może ważyć kontener? Sprawdź
rozwiązując proste działanie
matematyczne. Jego wynik
będzie odpowiedzią na to pytanie.

$$\{ [2 \cdot (12 \cdot 3 + 6 \cdot 4) - (172 - 60 : 5) : 4] \cdot [15 \cdot 6 - (184 - 8 \cdot 3) : 4] + [(52 - 3 \cdot 4) \cdot 50 : 24 : 6] \} : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

CZAS PAMIĘTAĆ

Być może ciekawi Cię czemu tyle się uczysz na temat rzeczy, które wydarzyły się dawno temu. Odpowiedź jest bardzo prosta: to wszystko miało wpływ na to jak dzisiaj wygląda Twoje życie!

Na koniec Twojej dzisiejszej przygody poznasz pewne bardzo ważne słowo.

Mówi ono o tym, jaki wpływ na teraźniejszość ma przeszłość.

Aby dowiedzieć się o jaki wyraz chodzi, rozwiąż zadanie.

PONIŻEJ ZNAJDUJE SIĘ 5 RÓŻNYCH OBRAZKÓW. KAŻDY Z NICH JEST PODPISANY, ALE JAK WIDZISZ, BRAKUJE IM NIEKTÓRYCH LITEREK. DOPISZ JE. WSZYSTKIE DOPISANE LITERY PRZEPISZ W MIEJSCIE HASŁA.

---CKO

---WONEK

UL---A

KO---ICA

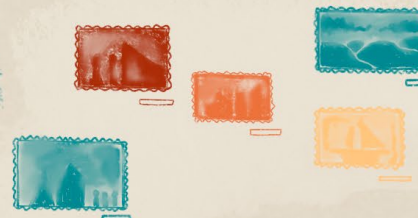

P_RT

Hasło: _____

Być może znasz już hasło zagadki ze słowniczka. Za słowem _____, kryje się wiele rzeczy, które otrzymuje się po starszych od siebie osobach. Czasami to coś, co można dotknąć jak drzewo posadzone przed domem, lub zobaczyć jak napis na murze. Innym razem to coś, co można sobie tylko wyobrazić, jak historie i wspomnienia

dziękuję

A czy wiesz, że wszystko co się teraz dzieje będzie historią dla następnych pokoleń?

Albo, że przedmioty, których codziennie używasz, wszystkie Twoje przygody i każdy Twój rysunek, mogą być kiedyś dziedzictwem? Aż może się zakręcić w głowie!

Takim ważnym dziedzictwem dla Polski, a szczególnie Gdyni, jest właśnie port, o którym tyle dzisiaj mówiliśmy. Gdyby Tadeusz Wenda kilkadziesiąt lat temu nie zbudował portu, dzisiaj nie byłoby nie tylko ulic nazwanych na jego cześć.

Możliwe też, że bez inżyniera w Gdyni nie byłoby teraz wielu nowoczesnych budynków. Bez doptywających do portu statków dużo trudniej byłoby handlować różnymi, cennymi towarami i materiałami do budowy.

NO DOBRZE, ALE JAK SPRAWIĆ,
BY PAMIĘĆ O TWOIM ŻYCIU
I DOKONANIACH ZACHOWAŁA SIĘ
DLA LUDZI W PRZYSZŁOŚCI?
PRZYJRZY SIĘ ZDJĘCIU PONIŻEJ

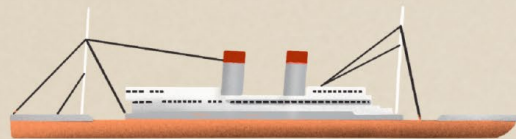
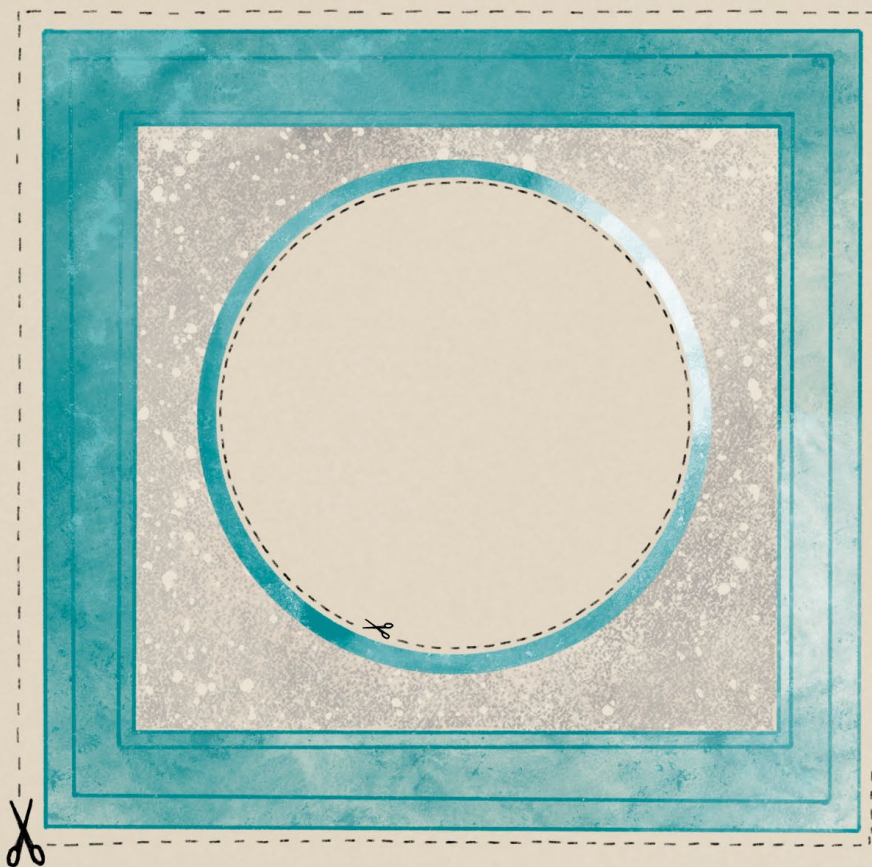

MMG_HM_II_1532

Czy rozpoznajesz tego Pana?

Tak! To Tadeusz Wenda. Dawno temu zdjęcia portretowe, czyli takie, jakie robi się na przykład do legitymacji szkolnej, mógł zrobić tylko fotograf. Na taką fotografię czekało się kilka dni. Było to z pewnością wielkie wydarzenie! Dziś koleżanka lub kolega mogą Ci zrobić takie zdjęcie w kilka sekund.

Pomyśl czy masz zdjęcie, które jest dla Ciebie ważne. Warto o nie zadbać! Wydrukuj je i przechowaj w specjalnej ramce, która znajduje się poniżej

SPOJRZ NA FOTOGRAFIĘ PONIŻEJ

Pożegnanie przechodzącego na emeryturę Tadeusza Wendy przez pracowników Urzędu Morskiego w Gdyni w 1937 roku

MMG_HM_II_1415

Czy to zdjęcie coś Ci przypomina?

Może sam masz takie w domu?

Może znasz jakąś starszą osobę,

która ma podobną fotografię oprawioną w ramkę?

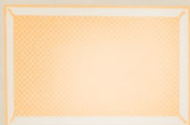
Masz może jakieś zdjęcie klasowe?

Pewnie wszyscy są odświętnie ubrani i ustawieni w kilku rzędach. Czy Twoje zdjęcie jest podpisane? Jeśli nie, może warto to zrobić?

Dzisiaj zazwyczaj nie podpisuje się zdjęć, bo przechowuje się je na komputerach czy telefonach i trudno to zrobić. Poza tym jest ich zawsze bardzo, bardzo dużo! Niestety, pamięć ludzka bywa zawodna! Możliwe, że po kilku latach, nie będziesz w stanie rozpoznać wszystkich osób na swoim zdjęciu klasowym.

Dlatego tak ważne jest, aby podpisywać wszystkie fotografie. W przyszłości będzie to sporym ułatwieniem nie tylko dla Ciebie, ale i być może dla Twoich dzieci, wnuków i prawnuków.

CZY MASZ WYJĄTKOWE ZDJĘCIE NA KTÓRYM ZNAJDUJESZ SIĘ W GRUPIE? PODPISZ JE! ZASTANÓW SIĘ, GDZIE I KIEDY BYŁO ZROBIONE ORAZ KTO SIĘ NA NIM ZNAJDUJE.

Zwróć uwagę na tajemnicze podpisy, które znalazły się pod dwoma poprzednimi zdjęciami. Spójrz na pierwszy z nich.

Wyglądają jak nic nie znaczące literki i cyferki, prawda? Tymczasem kryje się tam pewien szyfr! Zobacz, jak sprytnie historycy rozpoznają przedmioty w muzealnych zbiorach.

MMG_HM_II_1532

MMG

to skrót od Muzeum Miasta Gdyni, które ma w swoich zbiorach te wszystkie zdjęcia.

HM

oznacza Historia Miasta, więc wiadomo, że jest to fotografia, na której przedstawione jest coś, co było ważne dla wydarzeń mających miejsce w Gdyni.

Numer 1532 oznacza, że to była

1532

już 1532 z kolei ponumerowana fotografia dotycząca historii miasta.

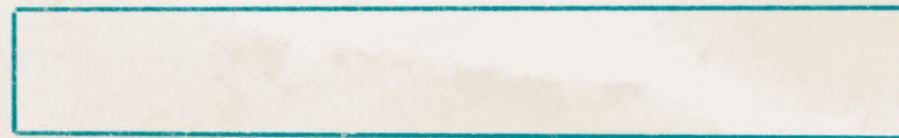
II

oznacza, że jest to fotografia, a nie na przykład dokument lub zabytkowy zegarek.

SPRÓBUJ STWORZYĆ TAKI PODPIS, CZYLI SYGNATURĘ DLA TWOJEGO ZDJĘCIA KLASOWEGO. MOŻESZ TO ZAPISAĆ W PODOBNY SPOSÓB JAK W PONIŻSZYM PRZYKŁADZIE

SP18_11B_4

SP18 - Szkoła Podstawowa nr 18 _ 11B - klasa 11B _ 4 - numer, która to ponumerowana z kolei fotografia.

miejsce na Twoją sygnaturę

To była wspaniała podróż! Za Tobą wiele
wrażeń, rozwiązanie tylu różnych zadań na pewno
było sponym wyzwaniem! Warto by było podsumować
sobie, o czym dzisiaj była mowa. Jak już wiesz, ważne jest
aby zapisywać różne rzeczy, tak aby nie uciekły nam z pamięci.

Donysuj resztę portretu
Tadeusza Wandy - na pewno
już dobrze pamiętasz jak wyglądał.

Zapisz też wszystkie
słowa, które kojarzą Ci się
z dzisiejszymi opowieściami.

DZIĘKUJEMY

